

alarming. We need to take this alarm very seriously and try to fix the problem in the best way our world can. The United Nations Enforcement and Monitoring Mechanism should strengthen its monitoring, surveillance, prevention and enforcement measures to deal with the ongoing flow of weapons, including by the coalition. The answer isn't clear, what will happen to Yemen. What is concerning is the fact that the longer the fighting continues, the more armed groups are likely to emerge. I worry about the impact on future generations. Children have witnessed so much violence and destruction and there is not enough of help to help them. This is Yemen today, but it is time to give the people the old Yemen, the one that had peace and gave hopes and dreams.

References

1. Global conflict tracker, November 12, 2021. URL: <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/war-yemen>
2. Geneva academy, international and European law, 15th April 2021. URL: <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-yemen>
3. Human rights watch, March 8, 2020. URL: <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/yemen>
4. Human rights watch, September 3, 2019. URL: <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/yemen#>
5. Geneva academy, international and European law, 15th April 2021. URL: <https://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-yemen#collapse3accord>
6. International committee of the red cross. URL: <https://www.icrc.org/en/war-yemen>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Грушко М. В.

БІЛІЧЕНКО ОЛЕНА ВАСИЛІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВЕРБУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДІТЕЙ В ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ

Перш за все, варто сказати, що у давні часи з самого дитинства увагу дітей привертали до навичок володіння зброєю. У практиці, яка сягає часів античності, їх постійно брали в похід разом із всією родиною воєнного як частину вантажу. Відсутність юридичного визначення дитини, яка поєднувалася з недосконалістю системи перевірки віку можливих

й припустимих новобранців, давала можливість розлогову вербуванню малолітніх й підлітків на полі бою.

Беручи до уваги страшні наслідки II Світової війни, що охоплювали смерті численної кількості малолітніх, питання про захист дітей, як спеціальної категорії населення, знайшло свій вияв на порядку денному. Почали здійснюватися спроби закріпити заборону вербування дітей на нормативному рівні, тому у 1946 році болівійське відділення Міжнародного Комітету Червоного Хреста (далі – МКЧХ) запропонувало проект Конвенції про захист дітей у випадку міжнародного конфлікту або громадянської війни. Але, на жаль, ця ідея була провалена й було подано думку закріпити ці норми у складі IV Женевської конвенції про захист цивільного населення (далі – IV ЖК). Однак, положення цієї Конвенції не встановлювали спеціальний захист дітям й нижню вікову межу для узаконення їхньої участі у збройних конфліктах. Внаслідок цього були прийняті I й II Додаткові протоколи до Женевських конвенцій 1977 року.

Зобов'язання, що стосуються заборони вербування дітей на військову службу і їх участі у воєнних діях, в різних документах дещо відрізняються один від одного. У той час як до держав звертаються з закликом забороняти всі види вербування та участі дітей в збройних конфліктах, які не досягли 18-річного віку, кожна з держав зобов'язана дотримуватися договорів, до яких вона приєдналася. Наприклад, ДП I вимагає, щоб держави-учасниці застосовували всіх можливих заходів для забезпечення того, щоб діти, які не досягли 15-річного віку, не брали безпосередньої участі в бойових діях [1]. У той же час ДП II поширює це правило на всі види участі в збройних конфліктах неміжнародного характеру. Так, якщо надання послуг збройній групі є непрямою участю, то участь у воєнних діях однозначно визнається прямою участю в конфлікті. У тих випадках, коли дітей у віці від 15 до 18 років все ж використовують в бойових діях, наполегливо рекомендується віддавати перевагу більш старшим дітям серед них [2].

Проте, не враховуючи таких заходів, світ у XX–XXI століттях продовжує залишатися ареною численних бойових дій, що втягує мільйони людей, жертвами яких є неповнолітні. Як свідчить Дитячий фонд ООН, за останні роки щонайменше 300 тисяч дітей у якості солдатів були залучені до понад 30-ти конфліктів у різних місцях світу.

Здавалося б проблема дітей-солдатів є найбільш актуальною для країн Африки та Азії, проте слід зазначити, що наша країна, на рахунок якої триває 7-ий рік збройного конфлікту, вносить свою частку у цю негативну статистику. На даний час, не було проведено глибокого й деталізованого дослідження рівня задіяння неповнолітніх дітей у воєнних діях на Сході України.

Це роз'яснюється перш за все тим, що у складі постійної армії України, що функціонує на основі національного й міжнародного законодавства, неможлива присутність осіб, молодших 18-ти років, в той же час ретельний аналіз кількості дітей-комбатантів в сепаратистських збройних угрупованнях, російських частинах регулярної армії, що вторглися в нашу державу, з явних причин ускладнене. Єдиною доступною наразі розвідкою є доповідь Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі». «У 24 випадках вік дітей не перевищував 15 років на момент вербування, у 8-ми випадках точний вік дітей встановити не вдалося, але є підстави вважати, що ймовірно діти не були старшими 15 років», – йдеться у поданні Коаліції. Дітей залучали для несення служби зі зброєю на блокпостах як бійців, виконання ролі охоронців, посильних, секретарів. Також, траплялися випадки й сексуального визиску неповнолітніх. Прикладом такого може бути випадок з дівчиною віком 14–16 років, яку протиправно утримували представники незаконного збройного формування «Бетмен» у підвалі, як покарання за відхилення від дисципліни відправили на фронт для задоволення сексуальних потреб бійців вищенаведеного формування» [3].

Отже, можна сказати, що безліч міжнародних і національних актів регулюють засади здійснення захисту дітей в ході збройних конфліктів. Проте, ці принципи повинні відображатися в діяльності всього суспільства оберігати дітей від негативних впливів зовнішніх факторів. Кожен з нас повинен намагатися сформувати сприятливе середовище для появи і розвитку вищих цінностей, які сприятимуть поліпшенню нашого світу.

Список використаних джерел

1. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів. (Протокол I). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_199
2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів. (Протокол II). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
3. Правозахисники зафіксували 95 випадків, коли дітей залучали до збройного конфлікту на Донбасі. URL: <http://mag.nolia.org.ua/uk/content/pravozahisniki-zafiksuvali-95-vipadkiv-koli-ditey-zaluchali-do-zbroynogo-konfliktu-na>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Грушко М. В.

ЩОДО РЕЖИМУ ВІЙСЬКОВОЇ ОКУПАЦІЇ

Інститут військової окупації традиційно виділяють у міжнародному гуманітарному праві, норми якого регулюють суспільні відносини між державами з приводу окупованих територій. Виділяють міжнародно-правовий режим окупації як особливий порядок правового регулювання діяльності, дій чи поведінки окупуючих і окупованих держав у період окупації.

Вперше нормативне закріплення режиму військової окупації було закріплено в Гаазькій конвенції про закони та звичаї сухопутної війни 1907 р. [2]. Цьому питанню присвячено відділ III «Про військову владу на території ворожої держави». Ст. 42 цієї конвенції визначає умови визначення території окупованою: «територія визнається зайнятою, якщо вона дійсно перебуває під владою ворожої армії».

Сучасне міжнародне право підтримує таку традиційну концепцію військової окупації. Особливістю є те, що не має значення здійснена окупація із застосуванням чи без застосування сили.

Гаазьким положенням, а саме ст. 43 встановлене зобов'язання до сторони що зайняла територію, вжити всіх заходів від неї заходів, щоб наскільки це можливо відновити громадський порядок і громадське життя, поважаючи при цьому існуючі в країні закони, якщо для цього немає непереборних перешкод. Вимога до поваги існуючих в країні законів означає, що держава-окупант не повинна змінювати, призупиняти чи замінювати існуюче законодавство своїм.

Якщо на відповідній території продовжуються активні військові дії, внаслідок яких командування окупаційної армії не в змозі ні встановити, ні здійснити свою владу, міжнародне право говорить не про окуповану територію, а про територію, що зазнала вторгнення [1]. У цьому випадку застосовуються ті ж норми, що і на полі бою, тобто загальні норми права збройних конфліктів.

Влада над цивільним населенням обмежується Гаазьким положенням, а також IV Женевської конвенції 1949 р. Відповідно до цих положень держава що окупувала територію не повинна примушувати жителів брати участь у військових діях проти своєї країни чи надавати відомості про її армію чи засоби оборони, заборонено також змушувати складати присягу на вірність ворожій державі.

Женевська конвенція, а саме ч. 1 ст. 64 зазначає що кримінальне законодавство окупованої території залишається чинним